

Wymagania egzaminacyjne na poszczególne oceny

Po zakończeniu nauki w ramach przedmiotu Edukacja dla Bezpieczeństwa na IV etapie kształcenia uczeń będzie mógł wykazać się wiedzą, umiejętnościami oraz odpowiednimi postawami zdobytymi na lekcjach.

W zakresie wiedzy:

- cele strategiczne obrony Rzeczypospolitej Polskiej;
- polityczne i militarne warunki bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej;
- struktury obronne Rzeczypospolitej Polskiej i ich zadania;
- organizacja Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;
- powinności obronne władz samorządowych, instytucji i obywateli;
- prawo humanitarne;
- pozarządowe organizacje humanitarne;
- zasady wolontariatu;
- ochrona ogólna i specjalna dóbr kultury;
- obowiązki obywateli po usłyszeniu alarmu w miejscu przebywania;
- zasady i sposoby ochrony zwierząt na wypadek zagrożenia;
- zasady i sposoby ewakuacji z terenów zagrożonych;
- środki ochrony indywidualnej i zespołowej;
- współczesne środki rażenia;
- oddziaływanie broni masowego rażenia na ludzi, zwierzęta i środowisko;
- współczesne zagrożenia czasu pokoju;
- zasady wyszukiwania i wnoszenia ofiar z rejonów porażenia;
- zasady postępowania na miejscu wypadku;
- materiały i środki do udzielania pierwszej pomocy.

W zakresie umiejętności:

- oznakowanie dóbr kultury;
- rozróżnianie alarmów;
- stosowanie procedur postępowania po usłyszeniu alarmu i komunikatu o zagrożeniach;
- ewakuacja z budynku w czasie alarmu;
- ewakuacja z budynku szkolnego podczas alarmu;
- sposoby ochrony indywidualnej i zbiorowej przed współczesnymi środkami rażenia;
- postępowanie w przypadku katastrofy komunikacyjnej, budowlanej, awarii w domu, na szlaku komunikacyjnym, w szkole, na miejscu rekreacji;
- postępowanie w czasie powodzi;
- rozpoznawanie i zapobieganie panice;
- zachowanie podczas ataku terrorystycznego;
- zachowanie po otrzymaniu przesyłki niewiadomego pochodzenia;
- zachowanie podczas ataku gazowego;
- zachowanie podczas wybuchu ładunku;
- zachowanie po zauważeniu bagażu pozostawionego bez opieki w miejscu publicznym;
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zagrożeń;
- schemat postępowania ratowniczego na miejscu zdarzenia;
- wzywanie pomocy;
- bezpieczeństwo ratownika i poszkodowanego na miejscu zdarzenia;
- stosowanie środków do udzielania pierwszej pomocy;
- ocena stanu poszkodowanego;
- kontrola funkcji życiowych poszkodowanego;
- pierwsza pomoc w przypadku oparzeń;
- pierwsza pomoc w przypadku urazów kostnych;

- pierwsza pomoc w przypadku krwotoków;
- pierwsza pomoc w przypadku utraty przytomności;
- pierwsza pomoc w przypadku zadławienia się ciałem obcym;
- resuscytacja i defibrylacja dorosłego poszkodowanego;
- resuscytacja dziecka i niemowlęcia;
- pierwsza pomoc w przypadku wstrząsu pourazowego.

W zakresie postaw:

- odpowiedzialność i planowanie działań na miejscu zdarzenia;
- przeciwdziałanie występowaniu zachorowań i urazów;
- ekologiczny styl życia;
- działalność na rzecz ochrony środowiska;
- odpowiedzialność za życie i zdrowie swoje oraz innych;
- aktywność w procesie nauczania;
- doskonalenie umiejętności ratowniczych;
- gotowość do niesienia pomocy potrzebującym;
- współpraca, przywództwo i komunikacja w zespole.

Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania osiągnięć ucznia

Ocena	Treści nauczania	Zakres wiedzy , umiejętności i postaw
dopuszczający	- niezbędne w uczeniu się przedmiotu i w życiu; - wiadomości i umiejętności podstawowe.	Uczeń potrafi: wymienić polityczne uwarunkowania bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej; podać formy spełniania obowiązku obrony kraju; podać swoje powinności obronne; wymienić rodzaje broni; opisać ruchome i nieruchome dobra kultury; wymienić zasady prawa humanitarnego; podać zadania obrony cywilnej; rozróżnić dźwięki sygnałów alarmowych; opisać drogi ewakuacyjne z budynku szkolnego; zaproponować etatowe i zastępcze środki ochrony indywidualnej; wymienić rodzaje budowli ochronnych i opisać ich przeznaczenie; przedstawić cele i sposoby ochrony zwierząt; podać rodzaje współczesnych zagrożeń; przedstawić sposoby sygnalizacji potrzeb podczas zagrożeń; opisać przyczyny awarii, katastrof i pożarów; opisać swoje zachowanie w sytuacji porwania, zauważenia pakunku niewiadomego pochodzenia w szkole; zdefiniować słowo panika, terroryzm; przedstawić schemat postępowania na miejscu zdarzenia; podać zawartość apteczki samochodowej, pierwszej pomocy i domowej; wezwać służby ratownicze; udrożnić drogi oddechowe poszkodowanego; rozpoznać zatrzymanie krążenia; podać sposoby zapobiegania ciałom obcym w drogach oddechowych; podać sposoby tamowania krwotoków i wybrać do tej czynności odpowiednie materiały; opisać objawy i udzielić pomocy poszkodowanemu ze skręconą kończyną; opisać oparzenia i ich stopnie.
dostateczny	- najważniejsze w uczeniu się przedmiotu; - o niskim stopniu złożoności; - często powtarzające się w treściach nauczania; - wykorzystywane w sytuacjach szkolnych i	Uczeń potrafi: wymienić elementy Systemu Obronnego Rzeczypospolitej Polskiej; przedstawić Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej; scharakteryzować służbę wojskową, powszechną samoobronę ludności; scharakteryzować poszczególne rodzaje broni masowego rażenia; scharakteryzować środki ochrony przed bronią konwencjonalną i masowego rażenia; przedstawić dokumenty międzynarodowego prawa humanitarnego; opisać oznakowanie dóbr kultury; scharakteryzować zachowanie się ludności po usłyszeniu sygnałów alarmowych; scharakteryzować oznakowanie dróg

	<p>pozaszkolnych; - uniwersalne umiejętności.</p>	<p>ewakuacyjnych; scharakteryzować zastępcze środki ochrony indywidualnej; opisać zasady zachowania w budowlach ochronnych; zabezpieczyć pomieszczenia dla zwierząt gospodarskich; przedstawić zasady postępowania podczas sytuacji kryzysowych w górach, nad wodą, podczas nawałnicy, huraganowego wiatru; omówić sposób postępowania na wypadek powodzi; scharakteryzować skutki awarii, katastrof, pożarów; opisać swoje postępowanie w czasie ataku terrorystycznego; scharakteryzować czynności pierwszej pomocy; rozpoznać niedrożność oddechową; układać poszkodowanego w pozycji bocznej ustalonej; podać schemat postępowania z nieprzytomnym bez oddechu, z krwotokiem, po oparzeniach cieplnych i słonecznych; scharakteryzować urazy kostne.</p>
dobry	<p>- istotne w strukturze przedmiotu, przydatne; - użyteczne, ale niekonieczne w opanowaniu treści z danego przedmiotu i innych przedmiotów szkolnych; - umiejętności stosowania wiadomości w sytuacjach typowych.</p>	<p>Uczeń potrafi: przedstawić elementy Systemu Obronnego Rzeczypospolitej Polskiej; scharakteryzować zadania Wojsk Lądowych, Sił Zbrojnych, Sił Powietrznych, Marynarki Wojennej, Wojsk Specjalnych i Narodowych Sił Rezerwy; przedstawić powinności obronne władz samorządowych; przedstawić konwencjonalne środki rażenia; scharakteryzować czynniki rażenia broni jądrowej i ich oddziaływanie na organizmy żywe; przedstawić zasady ochrony ludności cywilnej zawarte w Międzynarodowym Prawie Humanitarnym; przedstawić działalność różnych organizacji humanitarnych; opisać elementy Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego; przedstawić prawny aspekt ochrony dóbr kultury; podać zasady zachowania się ludności po usłyszeniu alarmu; opisać zasady ewakuacji w szkole i obowiązki poszczególnych osób przebywających w budynku podczas ewakuacji; scharakteryzować środki ochrony zespołowej; podać uwarunkowania i zasady ochrony zwierząt; dokonać podziału zagrożeń występujących w Polsce i podać ich skutki; zaproponować postępowanie dla swojej rodziny na wypadek powodzi; podać zasady postępowania w szkole i domu na wypadek awarii, katastrofy lub pożaru; przedstawić zasady postępowania w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa; omówić sposoby zapobiegania panice; wykonać resuscytację osobie dorosłej; pomóc poszkodowanemu z niedrożnością; stosować schemat postępowania na miejscu zdarzenia w sytuacji urazowej.</p>
bardzo dobry	<p>- złożone, trudne, ważne; - umożliwiają samodzielne rozwiązywanie problemów; - użyteczne w życiu pozaszkolnym.</p>	<p>Uczeń potrafi: scharakteryzować warunki bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej; przedstawić zadania Służb Wywiadu Wojskowego i Służb Kontrwywiadu Wojskowego; przedstawić powinności obronne instytucji i przedsiębiorstw; dokonać porównania środków rażenia i środków ochrony przed siłą rażenia poszczególnych rodzajów broni; scharakteryzować oddziaływanie TSP na organizmy żywe; przedstawić prawne sposoby ochrony ofiar konfliktów o charakterze nie międzynarodowym; scharakteryzować poszczególne elementy Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego; opracować plan ewakuacji ludzi i mienia w miejscu zamieszkania; być pomocnym w czasie ewakuacji w szkole; posługiwać się środkami ochrony indywidualnej; zaproponować ukrycie dla siebie na wypadek zagrożenia; przedstawić i uzasadnić sposób postępowania ludności na terenach popowodziowych, w rejonie katastrofy budowlanej, skażonych chemicznie; scharakteryzować czynniki wywołujące panikę i przeciwdziałać im; wykonać badanie urazowe poszkodowanego; wykonać resuscytację z defibrylacją; rozpoznać wstrząs pourazowy i udzielić pomocy poszkodowanemu ze wstrząsem; udzielić pomocy poszkodowanemu z urazami kostnymi i</p>

<p>celujący</p>	<ul style="list-style-type: none"> - efekt samodzielnej pracy ucznia; - wynikają z zainteresowań; - wykorzystanie wiadomości dodatkowych. 	<p>termicznymi, amputacją urazową;</p> <p>Uczeń potrafi: przedstawić udział Polskich Sił Zbrojnych w Siłach Pokojowych ONZ; przedstawić szczegółowo Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej; scharakteryzować służbę zawodową żołnierzy, wojskowe szkolnictwo zawodowe; przedstawić szczegółowo konwencjonalne środki rażenia; scharakteryzować realizację zadań OC w Polsce; wymienić dobra kultury objęte ochroną specjalną i uzasadnić ją; propagować pracę w wolontariacie; przygotować plan działania członków rodziny po usłyszeniu sygnałów alarmowych i komunikatów ostrzegawczych; przygotować i przedstawić zestaw zastępczych środków ochrony indywidualnej; zaproponować sposoby przystosowania najbliższej budowli komunikacyjnej jako zbiorowego środka ochrony ludności; opisać uwarunkowania ewakuacji I, II i III stopnia ludzi i zwierząt; zaprojektować ewakuację w miejscu zamieszkania; przeanalizować skutki zagrożeń dla mieszkańców kraju i zaproponować, jak ich uniknąć; przedstawić postępowanie ze znalezionymi materiałami promieniotwórczymi; zaprojektować akcję ratowniczą w miejscu zamieszkania w przypadku wystąpienia katastrofy budowlanej; scharakteryzować współczesny terrorizm i jego skutki; przedstawić przykłady panicznych zachowań i podać błędy w ich przezwyciężaniu; scharakteryzować zasady pierwszej pomocy i uzasadnić konieczność stosowania każdej z nich; udzielić pomocy kolegom w szkole w sytuacji wystąpienia urazów; wykonać resuscytację niemowlęcia; scharakteryzować choroby układu kostnego i sposoby zapobiegania im; rozpoznać krwawienie wewnętrzne i udzielić pomocy w przypadku krwotoku wewnętrznego; przedstawić skutki nieumiejętnego udzielenia pomocy w różnych sytuacjach urazowych.</p>
------------------------	--	--